

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref

Dato

12/5245-

22. juni 2022

Supplerende tildelingsbrev - godkjenning av høringsforslag om vern av Østmarka nasjonalpark

Vi viser til Miljødirektoratets brev 8. april 2022 med oversendelse av og kommentarer til Statsforvalteren i Oslo og Viken sitt forslag til nasjonalpark.

Klima- og miljødepartementet har gjort en overordnet vurdering av avgrensning, verneformer, hjemmelsgrunnlag, restriksjonsnivå, måloppnåelse og hensiktsmessighet i lys av Statsforvalterens høringsforslag og Miljødirektoratets merknader til dette.

Departementet er enig med direktoratet i at det er hjemmel til å verne en stor, tredelt nasjonalpark som i hovedsak er tråd med Statsforvalteren i Oslo og Viken sitt primærforslag, og der noen av de tyngste naturinngrepene er grenset ut. Departementet legger vekt på at vern av en relativt stor nasjonalpark i tråd med alternativ 1 i større grad vil bidra til å oppfylle lovens vilkår om «større naturområder».

Departementet vurderer videre at omfanget av tekniske inngrep i området ikke er til hinder for at det kan opprettes en nasjonalpark her i samsvar med alternativ 1.

De aktuelle vernekategoriene (vern av friluftslivsområde etter markaloven, naturreservat, nasjonalpark) bidrar til tilnærmet samme mulighet for langsiktig bevaring av verneverdier. Truet natur, jf. nasjonalt mål 2 for naturmangfold, er ikke et mål for vern etter markaloven, men slik natur nyter samtidig god effekt av vernet og har også positiv betydning for opplevelseskvaliteter i et område vernet etter markaloven.

Både hensynet til naturverdiene og opplevelsesverdiene er viktige mål med opprettelse av nasjonalparker, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) pkt. 11.8.3.4. I Norge har vi vernet som

nasjonalpark natur med gode opplevelsesverdier. Til nå dekker nasjonalparkene i hovedsak fjellområdene, langt unna det sentrale østlandsområdet. Etter departementets syn har utredningsområdet i Østmarka som lagt til grunn i Statsforvalterens verneforslag, i dag flere steder allerede gode natur- og opplevelseskvaliteter. Andre deler er sterkt påvirket av skogbruk, men har samtidig godt potensial til å utvikle kvaliteter. En stor nasjonalpark her vil gi en større del av befolkningen enklere tilgang til nasjonalparken enn om det blir en mindre nasjonalpark lengre sørøst. Departementet vektlegger også at en ny type natur og en ny del av landet på denne måten vil bli representert blant våre nasjonalparker.

I motsetning til for naturreservat, kan bevaring av større områder slik at de kan være tilgjengelige for uforstyrret naturopplevelse og friluftsliv være en del av formålet med vern av nasjonalpark. En nasjonalpark kan for Oslo-regionens befolkning ha stor betydning for både identitet og friluftsliv og for formidling av natur- og kulturmiljøverdier.

Samlet sett mener departementet at fordeler med en stor tredelt nasjonalpark veier opp for eventuelle ulemper. Nasjonalpark er derfor etter departementets vurdering et godt og egnet virkemiddel for vern av et større skogområde i lavlandet i Sørøst-Norge.

Departementet ber på denne bakgrunn om at det sendes på høring

- Forslag om vern av en stor nasjonalpark i Østmarka (ca. 54 km²) og vern av tilgrensende friluftslivsområde etter markaloven (ca. 19 km²).

Selv om dette er departementets foretrukne løsning nå, bes høringsinstansene i tillegg om synspunkter på Miljødirektoratets *to alternativer* til dette:

- Vern av en mindre nasjonalpark (ca. 34 km²), et nytt naturreservat (ca. 9 km²) og vern av friluftslivsområde etter markaloven (ca. 30 km²)
- Ingen nasjonalpark, kun utvidelse av eksisterende Østmarka naturreservat (ca. 43 km²) og vern av friluftslivsområde etter markaloven (ca. 30 km²)

Alle forslagene omfatter innlemming av eksisterende Østmarka naturreservat.

Følgende forutsetninger skal ligge til grunn for høringsforslaget:

- Vern av skog på privat grunn skal skje gjennom frivillig vern, også ved eventuelt vern etter markaloven.
- Veiene til Vangen og Raudsjøen, samt demningene til Raudsjøen, Mosjøen og Svartoren opprettholdes.
- Verneforslaget skal ikke legge begrensninger på bruk og drift av hytter, overnattings- og serveringssteder.
- Børtervanna er regulert til kraftproduksjon og må grenses ut av verneforslaget.
- Raudsjøen og Mosjøen og hyttene rundt skal inngå i nasjonalparken.

- Veiene til Skjelbreia og Vangen skal inngå i nasjonalparken, og det skal også vurderes om bygningene her bør inkluderes.
- Ved innlemmelse av eksisterende Østmarka naturreservat i nytt større verneområde må arealets store verneverdier ivaretas minst like godt som i dag, f.eks. ved en sone med om lag samme avgrensning og restriksjonsnivå som i dagens naturreservat.
- Etter naturmangfoldloven § 35 skal utkast til forvaltningsplan legges ved vedtak om vern av nasjonalpark. En overordnet skisse til forvaltningsplan for areal som foreslås som nasjonalpark skal derfor følge høringsmaterialet.
- Eksisterende inngrep kreves ikke tilbakeført.
- Det skal utarbeides utkast til verneforskrifter og vernekart for alle tre alternativer som inngår i høringen.
- Der det henvises til soner i forslag til forskrifter, må disse sonene avgrenses og merkes med navn i kartet.
- I tillegg til utkast til vernekart må det må det for hvert alternativ ved høringen foreligge temakart som stedfester regler for ferdsel, når det henvises til bestemte områder/traseer for ferdsel (for eksempel for sykling eller oppkjøring av skiløyper) i forskriftene.
- Kulturhistoriske verdier som er grunnlag for bestemmelse om ivaretagelse av disse skal omtales og kartfestes.

Departementet slutter seg for øvrig til Miljødirektoratets merknader til verneforskriftene og restriksjonsnivå.

Vi ber om at saken sendes på tre måneders høring innen 15. oktober 2022 og at direktoratet sender departementet sin tilråding etter høring innen 15. juni 2023.

Med hilsen

Øivind Dannevig (e.f.)
avdelingsdirektør

Ernst Inge Espeland
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer